

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки та управління

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту організацій та права

ПРАВознавство

Методичні рекомендації

для виконання контрольних завдань

студентами заочної форми навчання

напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»,

напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»

Миколаїв
2015

УДК 340

ББК 67.3

П 68

Друкується за рішенням науково-методичної комісії факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету від 29.05.2014 р., протокол № 9

Укладач:

А. А. Гусенко - старший викладач кафедри менеджменту організацій та права Миколаївського національного аграрного університету

Рецензенти:

О. О. Мазіна – канд. юрид. наук, старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін ВСП « Миколаївський інститут права НУ Одеська юридична академія» ;

А. П. Галєєва – канд. пед. наук, доцент кафедри економіки підприємств Миколаївського національного аграрного університету;

© Миколаївський національний аграрний університет, 2015

Зміст

Передмова.....	4
1.Тематика курсу «Правознавство».....	5
2.Вказівки до виконання контрольних робіт.....	8
3.Завдання для виконання контрольних робіт.....	9
4.Питання до заліку.....	21
Список рекомендованих джерел.....	23

Передмова

Вивчення правознавства спеціалістами різних категорій обумовлюється особливою соціальною роллю права в житті кожної окремої людини і суспільства в цілому.

Приступаючи до вивчення навчальної дисципліни, студенту необхідно перш за все чітко усвідомити практичну важливість для себе опанування комплексом знань з основних правових понять і категорій, теоретичних напрацювань з питань державотворення та функціонування системи права, дії механізму правового регулювання, базових законодавчих положень за такими галузями права, як конституційне, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне, кримінальне.

Важливе місце в системі вивчення правознавства студентами відводиться ознайомленню з законами та іншими нормативно-правовими актами, надбанню навичок аналізувати і тлумачити норми права, застосовувати отримані знання у практичній діяльності, правильно користуватися чинним законодавством та спеціальною літературою з різних галузей права.

Засвоєння специфічної фахової термінології, певного правового мінімуму – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя.

Мета вивчення дисципліни:

- Ознайомитися з особливостями, основними поняттями, категоріями, інститутами та галузями права;
- Здійснити правову підготовку, спрямовану на формування інтелектуального потенціалу висококваліфікованих працівників, що опанували основи теоретичних знань у сфері окремих галузей права, необхідні для майбутньої трудової діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- Предмет і завдання курсу «Правознавство»;
- З яких галузей складається загальний курс «Правознавство»;
- Зміст основних нормативних актів різних галузей права;
- Права та обов'язки, які має громадянин відповідно до законодавства України.

Студенти повинні вміти:

- Використовувати здобуті знання у практичній діяльності;
- Аналізувати і тлумачити норми права;
- Правильно користуватися чинним законодавством та спеціальною літературою з різних галузей права.

Дані методичні рекомендації призначені для закріплення знань з окремих галузей права, пристосування їх до практичних ситуацій у повсякденному житті, вироблення навичок пошуку, тлумачення норм міжнародного права, імплементації у національне законодавство та їх застосування.

Тематика курсу «Правознавство»

Тема 1. Поняття держави і права.

Теорії походження держави. Поняття держави та її ознаки. Апарат держави як система державних органів. Місце апарату в механізмі держави. Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави. Поняття та види форми правління, форми державного устрою, форми державно-правового режиму (класифікація держав за їхньою формою). Поняття та функції права. Місце і роль права в системі соціальних норм. Структура права. Структура норми права. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.

Тема 2. Основи конституційного права України.

Поняття конституційного права. Джерела конституційного права. Загальні засади конституційного ладу України. Конституційно – правовий статус людини і громадянина в Україні. Конституційно–правові основи організації і здійснення державної влади в Україні (Верховна Рада України, Президент України, виконавча влада в Україні.) Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні.

Тема 3. Основні поняття цивільного права.

Поняття, принципи, функції і система цивільного права України. Загальна характеристика цивільного законодавства. Цивільний кодекс України. Цивільно-правові відносини. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин. Громадяни як суб'єкти цивільно правових відносин. Правоздатність та дієздатність громадян. Визнання громадянина безвісно відсутнім. Поняття юридичної особи.

Тема 4. Спадкове право.

Поняття спадкового права. Основні поняття спадкового права:

спадщина, спадкоємець, спадкодавець. Особи, що не мають права спадкування. Спадкування за законом, черги спадкоємців за законом. Спадкування за заповітом, заповіт, вимоги до складання заповіту, принцип свободи заповіту, заповіт подружжя, секретний заповіт. Порядок прийняття спадщини, місце прийняття спадщини, час прийняття спадщини

Тема 5. Основи трудового права.

Трудовий договір: поняття, сторони і зміст. Умови трудового договору. Випробувальний термін. Порядок прийняття на роботу. Права та обов'язки сторін. Контракт – особлива форма трудового договору. Документи, необхідні для укладання трудового договору. Види робочого часу. Види часу відпочинку. Види відпусток.

Тема 6. Розірвання трудового договору.

Підстави розірвання трудового договору. Розірвання трудового договору за ініціативою працівника. Розірвання трудового договору за ініціативою власника. Розірвання трудового договору за ініціативою третьої особи, що не є стороною трудового договору.

Тема 7. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність працівників.

Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність працівників. Обмежена та повна матеріальна відповідальність працівників. Підстави застосування матеріальної відповідальності. Ознаки шкоди, заподіяної підприємству.

Тема 8. Основи сімейного права.

Сім'я за сімейним законодавством. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу. Перепони для укладання шлюбу. Порядок укладання та припинення шлюбу. Розірвання шлюбу. Шлюбний договір. Немайнові та майнові

правовідносини подружжя. Немайнові та майнові правовідносини батьків і дитини. Опіка та піклування. Усиновлення. Умови усиновлення. Тайна усиновлення.

Тема 9. Кримінальне право.

Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика нового Кримінального кодексу України. Поняття злочину та його ознаки. Види та склад злочину. Кримінальна відповідальність. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття покарання та його мета. Система і види кримінальних покарань. Поняття судимості. Необхідна оборона та крайня необхідність.

Тема 10. Адміністративне право.

Поняття і предмет адміністративного права. Джерела адміністративного права. Адміністративні правовідносини, їх структура та особливості. Поняття та види суб'єктів адміністративного права. Адміністративна правосуб'єктність. Державна служба в Україні: поняття, принципи. Види та правовий статус державних службовців. Поняття і методи державного управління. Поняття і види адміністративного примусу. Поняття, ознаки і підстави адміністративної відповідальності. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки. Види адміністративних правопорушень. Мета і види адміністративних стягнень.

Вказівки до виконання контрольних робіт

Контрольна робота має на меті більш широке засвоєння студентами матеріалу з курсу „Правознавство”, а також набуття вміння застосовувати теоретичні знання до конкретних практичних ситуацій. Контрольна робота включає завдання, які дозволяють встановити рівень знання законодавства та вміння вирішувати конкретні практичні ситуації, спираючись на застосування норм господарського права.

Контрольна робота складається з теоретичних питань, двох задач та тестового питання. Студент повинен обрати свій варіант відповідно останньої цифри залікових книжки.

Для відповіді на теоретичне питання студент повинен ознайомитися з відповідними нормативними актами, розділом підручника та спеціальною літературою. У тексті відповіді на теоретичне питання обов’язково треба робити посилання на використані джерела.

При вирішенні задач слід проаналізувати ситуацію, а також конкретно та аргументовано відповісти на поставлені питання. Обов’язковим є підкріплення своїх висновків посиланням на нормативні акти.

Приклад вирішення задачі

Задача 1:

В результаті автомобільної катастрофи загинуло подружжя Петрових. Чоловік помер на місці катастрофи, а жінка через чотири години. У подружжя залишилось двоє дітей - син та донька, мати Петрова, батько Петрової та її дорослий брат.

Визначіть коло спадкоємців спільного майна Петрових.

Відповідь на задачу 1:

Згідно ст.1258 Цивільного кодексу України спадкоємці за законом одержують право на спадкування почергово. Кожна наступна черга спадкоємців за законом одержує право на спадщину у разі відсутності спадкоємців попередньої черги. Згідно ст. 1261 ЦК у першу чергу право на спадкування за законом мають діти спадкодавця, той з подружжя, який його пережив, та батьки, а у другу чергу (ст. 1262ЦК) право на спадкування мають рідні брати та сестри спадкодавця, його баба та дід як з боку батька, так і з боку матері. Тому у даному випадку спадщину отримують діти та батьки

Петрових, як спадкоємці першої черги.

Завдання

для виконання контрольних робіт

Варіант 1

Тема: Теорія держави та права

1. Поняття держави та її ознаки.

2. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.

Задача 1.

Які із запропонованих нижче норм права є імперативними, а які диспозитивними:

а. згідно з "Положенням про постачання" покупець, повідомивши постачальника, може відмовитися від прийняття продукції, постачання якої прострочене;

б. в тому ж "Положенні" вимагається, щоб якість продукції, що поставляється, відповідала державним стандартам, технічним умовам і зразкам;

в. форма укладення письмової угоди може бути проста і нотаріальна;

г. надання майна в тимчасове користування допускається на термін, що не перевищує 10 років. Проте договір майнового найму може бути укладений і без вказівки терміну;

д. громадяни зобов'язані здійснювати свою діяльність з дотриманням норм екологічної безпеки;

є. для зайнятих на роботах неповнолітніх (до 18 років) обов'язкові періодичні медичні огляди;

ж. виплата винагороди за працю робітників і службовців проводиться в грошовій формі. В окремих випадках, за бажанням працівника, оплата праці може бути частково натурою ;

з. діти зобов'язані піклуватися про своїх батьків і надавати їм допомогу.

Задача 2.

Відповідно до Кримінального Кодексу України «Мародерство - це викрадення на полі бою речей, що знаходяться при вбитих і поранених. Воно карається позбавленням волі на строк від 3 до 10 років».

Вкажіть гіпотезу, диспозицію і санкцію в поданій правовій нормі.

Тестове питання:

Укажіть обов'язкові елементи правової норми:

- а) попередження;
- б) інструкція;
- в) диспозиція;
- г) стягнення;
- г) покарання;
- д) правило поведінки;
- е) умови;
- є) гіпотеза;
- ж) вирок;
- з) санкція;
- й) відповідальність.

Варіант 2.

Тема . Конституційне право України.

1. Конституційно – правовий статус людини і громадянина в Україні.

2. Конституційно–правові основи організації і здійснення державної влади в Україні (Верховна Рада України, Президент України, виконавча влада в Україні.)

Задача 1.

Міським народним судом міста М. був винесений вирок про позбавлення громадянина Носова громадянства України. Підставою для позбавлення громадянства суд визначив проживання протягом останніх восьми років поза межами території України і наклепницькі виступи проти

України в пресі.

Запитання до задачі:

Проаналізуйте ситуацію згідно Закону України "Про громадянство України".

Задача 2.

Український крейсер знаходився в італійському порту. В одній з кают моряки вільні від вахти, вживали спиртне і між двома чоловіками, Фоменком і Носачем виникла сварка, в ході якої Носач одержав тяжкі тілесні пошкодження. Фоменко ознайомився з законодавством України і Італії і вирішив, що краще бути притягнутим до кримінальної відповідальності в Італії, бо за скоєне ним правопорушення відповідальність в цій країні менш серйозна.

Запитання до задачі: Дайте правову оцінку цій ситуації.

Тестове питання:

Яким є державний устрій України з урахуванням Автономної Республіки Крим?

- а) федеративний;
- б) унітарний;
- в) конфедеративний;

Варіант 3.

Тема: Цивільне право України.

1. Громадяни як суб'єкти цивільно правових відносин. Правоздатність та дієздатність громадян.

2. Поняття юридичної особи.

Задача 1.

За рішенням суду Васильєвій був знижений шлюбний вік до 16 років, після чого вона зареєструвала шлюб з Симоновим. У зв'язку з переїздом до

чоловіка, який жив в іншому місті, вона вирішила продати дім, який перейшов до неї по заповіту від дідуся. Оскільки ніхто з її односельців не виявив бажання купити дім для постійного проживання, вона домовилась з одним із сусідів, Нікітіним про продаж йому дому під знесення. Батьки Симонової, почувши про це, заявили, що вони проти цієї угоди. Симонова відповіла, що договір з Нікітіним вже укладений, письмово оформлений і розривати його вона не має наміру. Тоді батьки звернулися з позовом до суду к Нікітіну про визнання цієї угоди недійсною, бо вона укладена неповнолітньою дочкою без їх згоди.

Запитання до задачі: .

Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача2.

Пенсіонер Коломійцев самотньо проживав у м. Коростені, мав будинок та присадибну ділянку, автомобіль та інші речі. Потрапивши в автомобільну аварію, Коломійцев отримав струс мозку і часто скаржився на головний біль. Незабаром він продав своє майно за заниженими цінами і переїхав жити до своєї сестри.

Донька Коломійцева звернулася до покупців з вимогою повернути майно, оскільки, за її поясненнями, батько після перенесеної травми став недієздатним.

Запитання до задачі:

Наскільки правомірні вимоги доньки Коломійцева?

Тестове питання:

Визнання громадянина безвісно відсутнім може мати місце, коли громадянин відсутній в місці його постійного проживання протягом:

а) 3 років;

б) 2 років;

в) 1 року;

Варіант 4.

Тема: Спадкове право України

1. Основні поняття спадкового права: спадщина, спадкоємець, спадкодавець.

Спадкування за законом

2.Спадкування за заповітом, заповіт, вимоги до складання заповіту, принцип свободи заповіту, заповіт подружжя, секретний заповіт.

Задача1.

Після смерті Худякова залишилось слідуєче майно: машина, носильні речі, предмети домашнього вжитку та грошовий вклад. Жінка (50 років) та повнолітня дочка проживали сем`єю з Худяковим, а дорослий син з сімєю окремо. Жінка і дочка померлого вважають, що сину, який живе окремо, нічого із спадкового майна не належить.

Запитання до задачі: Чи є обґрунтованою така думка?

Задача2.

Сім'я Трушина складалася із його жінки (60 років), дочки з чоловіком та двома дітьми. Трушин помер, не залишив заповіт. За рік до смерті Трушина померла його дочка.

Запитання до задачі: Як повинно бути поділене спадкове майно?

Тестове питання:

Утриманці це:

- а) неповнолітні діти спадкодавця;
- б) непрацездатні або неповнолітні особи, які не були членами сім'ї спадкодавця, але не менш як 5 років одержували від нього матеріальну допомогу, що була для них єдиним або основним джерелом засобів до існування;

Варіант 5.

Тема:Основи трудового права

1.Трудовий договір: поняття, сторони і зміст.Умови трудового договору. Випробувальний термін.

2. Види робочого часу.

Задача1.

При прийнятті на роботу від Фоменка і Верченка, відповідно на посади конструктора і технолога, адміністрація ТОВ «Ілан» вимагала такі документи:

- паспорт;
- трудову книжку;
- характеристику з попереднього місця роботи;
- довідку про стан здоров'я.

Запитання до задачі: Чи правомірна вимога адміністрації про пред'явлення вказаними особами всіх перерахованих документів? Як оформляється прийняття на роботу працівників?

Задача2.

Сорокін працював пекарем у малому підприємстві "Юлія". Проробивши рік, він вимагав надання відпустки, однак адміністрація підприємства йому в цьому відмовила, пославшись на те, що у них приватне підприємство, а відпустка надається тільки на державних підприємствах.

Запитання до задачі: Чи правомірна відмова адміністрації? Хто має право на відпустку?

Тестове питання:

Випробувальний строк не встановлюють:

- а) підліткам до 16 років ;
- б) вагітним жінкам ;
- в) жінкам, у яких є дитина до 3 років ;
- г) підліткам до 18 років ;

Варіант 6.

Тема: Розірвання трудового договору.

1.Розірвання трудового договору за ініціативою працівника.

2. Розірвання трудового договору за ініціативою власника

Задача 1.

Директор будівельної компанії "Ампас" своїм наказом перевів столяра Петришина на роботу у дочірнє підприємство цієї ж компанії, яке знаходиться в іншому районі міста. Працівник оскаржив дії директора в суді, оскільки згоди у нього ніхто не запитував, умови праці гірші, і до того ж, воно знаходиться в незручному для нього місці.

Запитання до задачі: Яке рішення має прийняти суд?

Задача 2.

Столяр Стряпко подав заяву про звільнення за власним бажанням і попросив видати йому належним чином оформлену трудову книжку. Адміністрація відмовилася у задоволенні вимоги Стряпка, посилаючись на те, що влаштуваючись на роботу він пред'явив не трудову книжку, а довідку з останнього місця роботи.

Запитання до задачі: Чи правомірні дії адміністрації?

Тестове питання:

Однією з підстав припинення трудового договору за ініціативою власника є:

- а) нез'явлення на роботу протягом більше ніж чотирьох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності;
- б) нез'явлення на роботу протягом більше ніж трьох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності;
- в) нез'явлення на роботу протягом більше ніж двох місяців підряд внаслідок тимчасової непрацездатності;

Варіант 7.

Тема: Дисциплінарна та матеріальна відповідальність працівників.

1. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність працівників.

2. Обмежена та повна матеріальна відповідальність працівників. Підстави застосування матеріальної відповідальності. Ознаки

шкоди, заподіяної підприємству.

Задача 1.

За порушення трудової дисципліни до порушника пропонується застосувати одне із таких стягнень:

- а) оголосити догану і позбавити квартальної премії;
- б) за рішенням трудового колективу ставити перед власником питання про перенесення чергової щорічної відпустки з літнього періоду на осінній;
- в) усунути з черги на покращення житлових умов;
- г) оголосити сувору догану з занесенням в особову справу;
- д) оголосити догану з подальшим розглядом поведінки працівника на загальних зборах трудового колективу.

Запитання до задачі: Яке рішення прийняли б ви? Чому?

Задача 2.

Яковенко, який працював інспектором в Рахівській держмисливській інспекції, був звільнений з роботи за п.2 ст.41 КЗпП у зв'язку із втратою довіри. Приводом до звільнення послужив той фактор, що в нього виявили в службовому сейфі хутро, яке він намагався привласнити. Не погоджуючись з рішенням адміністрації, Яковенко звернувся до суду з позовом про поновлення його на роботу.

Запитання до задачі: Вирішіть суперечку. Чи правомірним є звільнення? На яку категорію працівників розповсюджується можливість звільнення за таким мотивом як втрата довіри?

Тестове питання:

Дисциплінарне стягнення накладається не пізніше :

- а) 2 місяців з дня вчинення проступку;
- б) 3 місяців з дня вчинення проступку;
- в) 6 місяців з дня вчинення проступку;

Варіант 8.

Тема: Основи сімейного права України.

1. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу. Перепони для укладання шлюбу. Порядок укладання та припинення шлюбу.

2. Немайнові та майнові правовідносини подружжя.

Задача1.

Після смерті батьків Михайла його узяв на виховання Петров, в якого вже була дитина — донька Ольга. Ставши дорослими, Михайло і Ольга вирішили одружитися, та батько дівчини згоди на це не дав, вважаючи, що шлюб між родичами недопустимий. Врахувавши категоричні заперечення батька, орган державної реєстрації цивільного стану відмовив у реєстрації шлюбу.

Запитання до задачі: Чи є підстави для оскарження такого рішення?

Задача2.

Громадянка Крилова звернулася до органу ДРАЦСу із заявою про розірвання шлюбу. У заяві Крилова вказала на підстави розлучення: чоловік останнім часом підтримує зв'язки з іншою жінкою, веде з нею спільне господарство, не підтримує матеріально її та сина. Далі зазначила, що спору про розподіл майна, що є їх спільною власністю, не виникає, а щодо утримання сина між ними досягнуто згоди. Однак орган ДРАЦСу не прийняв заяву до свого розгляду.

Дайте роз'яснення ситуації.

Тестове питання:

Укладення шлюбу не допускається між:

- а) неповнолітніми;
- б) особами, з яких хоча б одна є недієздатною;
- в) усиновителями і усиновленими;

Варіант 9.
Тема: Основи кримінального права.

1. Поняття злочину та його ознаки. Види та склад злочину.
2. Поняття покарання та його мета. Система і види кримінальних покарань.

Задача 1.

Заповніть таблицю, визначивши, які з покарань є основними, які - додатковими:

Основні покарання	Додаткові покарання

- а) позбавлення волі на певний строк;
- б) довічне позбавлення волі;
- в) штраф;
- г) арешт;
- ґ) позбавлення права обіймати певні посади;
- д) громадські роботи;
- є) позбавлення військового звання;
- е) конфіскація майна.
- ж) виправні роботи;
- з) службові обмеження для військовослужбовців.

Задача 2.

У магазині «Дитячий світ» несподівано спрацювала сигналізація. Отримавши сигнал, на місце пригода прибула група швидкого реагування

готова до затримання небезпечних злочинців. Але застосувати зброю не довелося. Грабіжниками виявилися два десятирічні п'ятикласники, які перед закриттям магазину сховалися під прилавком. Коли магазин було закрито, хлопці набрали іграшок на кількасот гривень та спробували зникнути, але спрацювала сигналізація.

Запитання до задачі:

Чи вчинено злочин, ким, який? Чи є обтяжуючі або пом'якшуючі обставини?

Тестове питання:

Суб'єкт злочину це фізична особа яка досягла:

- а) 14 років;
- б) 16 років;
- в) 18 років;

Варіант 10.

Тема: Основи адміністративного права.

1. Поняття і методи державного управління. Поняття і види адміністративного примусу.

2. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки. Види адміністративних правопорушень. Мета і види адміністративних стягнень.

Задача 1.

Постановою адміністративної комісії тракторист Соколов був оштрафований за управління трактором у нетверезому стані. Цією постановою він також оштрафований і за появу на роботі у нетверезому стані.

Запитання до задачі: Чи є законним це рішення?

Задача 2.

Чотирнадцятирічний Сергієнко скоїв дрібне хуліганство. 15 грудня 2010 року щодо його матері був складений протокол про адміністративне правопорушення, відповідно до якого вона підлягала відповідальності за

невиконання батьками обов'язків щодо виховання дитини. При розгляді справи в суді мати Сергієнка пояснила, що вона не позбавлена батьківських прав, проте її син проживає окремо від неї та її чоловіка - у своєї бабусі, тому вона не може відповідати за виховання сина. Незважаючи на пояснення матері, суд виніс рішення про притягнення її до адміністративної відповідальності.

Запитання до задачі: Дайте правовий аналіз ситуації. Охарактеризуйте склад правопорушення, що мало місце.

Тестове питання:

Державна служба в Україні це:

а) професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів;

б) професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та мають відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно – розпорядчих і консультативно – дорадчих функцій та одержують заробітну плату за рахунок коштів місцевого бюджету.

Питання до заліку з курсу «Правознавство»

1. Теорії походження держави.
2. Поняття держави та її ознаки.
3. Характеристика внутрішніх і зовнішніх напрямків діяльності (функцій) держави.
4. Поняття та види форми правління, форми державного устрою, форми державно-правового режиму (класифікація держав за їхньою формою).
5. Поняття та функції права.
6. Загальна характеристика основних галузей права України.
7. Структура права.
8. Структура норми права.
9. Характеристика джерел права як зовнішньої форми його виразу.
10. Поняття конституційного права. Джерела конституційного права.
11. Конституційно – правовий статус людини і громадянина в Україні.
12. Конституційно – правові основи організації і здійснення державної влади в Україні (Верховна Рада України, Президент України, виконавча влада в Україні.)
13. Конституційні основи місцевого самоврядування в Україні.
14. Поняття, принципи, функції і система цивільного права України. . Загальна характеристика цивільного законодавства.
15. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин.
16. Громадяни як суб'єкти цивільно правових відносин. Правоздатність та дієздатність громадян.
17. Визнання громадянина безвісно відсутнім.
18. Поняття юридичної особи.
19. Поняття спадкового права. Основні поняття спадкового права: спадщина, спадкоємець, спадкодавець.
20. Особи, що не мають права спадкування.
21. Спадкування за законом, черги спадкоємців за законом.
22. Спадкування за заповітом, заповіт, вимоги до складання заповіту, принцип свободи заповіту, заповіт подружжя, секретний заповіт.
23. Порядок прийняття спадщини, місце прийняття спадщини, час прийняття спадщини
24. Трудовий договір: поняття, сторони і зміст.
25. Умови трудового договору.
26. Випробувальний термін.
27. Порядок прийняття на роботу.
28. Контракт – особлива форма трудового договору.

29. Документи, необхідні для укладання трудового договору.
30. Види робочого часу.
31. Види часу відпочинку.
32. Види відпусток.
33. Підстави розірвання трудового договору.
34. Розірвання трудового договору за ініціативою працівника.
35. Розірвання трудового договору за ініціативою власника.
36. Розірвання трудового договору за ініціативою третьої особи, що не є стороною трудового договору.
37. Трудова дисципліна.
38. Дисциплінарна відповідальність працівників.
39. Обмежена та повна матеріальна відповідальність працівників.
40. Підстави застосування матеріальної відповідальності. Ознаки шкоди, заподіяної підприємству.
41. Поняття шлюбу. Умови укладання шлюбу.
42. Перепони для укладання шлюбу.
43. Порядок укладання та припинення шлюбу.
44. Розірвання шлюбу. Шлюбний договір.
45. Немайнові та майнові правовідносини подружжя.
46. Немайнові та майнові правовідносини батьків і дитини.
47. Опіка та піклування. Усиновлення. Умови усиновлення. Тайна усиновлення..
48. Поняття і предмет кримінального права. Загальна характеристика нового Кримінального кодексу України.
49. Поняття злочину та його ознаки.
50. Види та склад злочину.
51. Кримінальна відповідальність.
52. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння.
53. Поняття покарання та його мета. Система і види кримінальних покарань.
54. Необхідна оборона та крайня необхідність.
55. Поняття і предмет адміністративного права. Джерела адміністративного права.
56. Адміністративні правовідносини, їх структура та особливості.
57. Поняття та види суб'єктів адміністративного права.
58. Державна служба в Україні: поняття, принципи.
59. Види та правовий статус державних службовців.
60. Адміністративне правопорушення: поняття, ознаки. Види адміністративних правопорушень. Мета і види адміністративних стягнень.

Список рекомендованих джерел:

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт / Верховна Рада України; Управління комп'ютеризованих систем. – К. : Верховна Рада України, 1994. – Веб-сайт.– Режим доступу : <http://rada.gov.ua>–Мова укр., рус., англ. – Дата останнього доступу : 8.06.2014. – Назва з екрану.
2. Щербина В. С. Господарське право : підруч. / В. С. Щербина. – К. : Юрінком-інтер, 2012. – 350 с.
3. Несинова С. В. Господарське право України : навч. посіб. / С. В. Несинова. – К. : Юрінком-інтер, 2012. – 420 с.
4. Кириченко В. М. Правознавство : навч. посіб. / В. М. Кириченко — К., 2007. – 435 с.
5. Капиленко О. П. Правознавство : навч. посіб. / О. П. Капиленко , Ю.І. Римаренко – К., 2007. – 397 с.
6. Цивільне право України : підруч. / за ред. В. О. Дзери та Н. Кузнецової – У 2-х кн. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 350 с.
7. Осіпов А. В. Трудове право України : навч.-метод. посіб. / А. В. Осіпов – Ніжин, 2001. – 294 с.
8. Прокопенко В. І. Трудове право України : підруч. / В. І. Прокопенко – : Консум, 2004. – 455 с.
9. Бойко М. Д. Трудове право України : навч. посіб. / М. Д. Бойко – К. : Олан, 2002. – 285 с.
10. Александров Ю. В. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. / Ю. В. Александров , В. І. Антипов , М. В. Володько — К. : Правові джерела, 2002. – 480 с.
11. Матишевський П. С. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закладів і ф-тів / П. С. Матишевський — К. : А. С. К, 2001. – 345 с.

Навчальне видання

ПРАВознавство

Методичні рекомендації

Укладач: **Гусенко** Анжела Анатоліївна

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 2,1

Тираж 25 прим. Зам. № ____

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Паризької Комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 29.02.2013 р.